

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-18>

**PROBLEMS OF FUNCTIONING OF INDIVIDUAL SUBSYSTEMS
OF THE UNIFIED JUDICIAL INFORMATION
AND TELECOMMUNICATION SYSTEM IN CIVIL PROCEEDINGS**

**ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОКРЕМИХ ПІДСИСТЕМ
ЄДИНОЇ СУДОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ
СИСТЕМИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСУ**

Kozhevnikova A. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Administrative and Information Law
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Кожевнікова А. В.

*аспірантка кафедри
адміністративного
та інформаційного права
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Зважаючи на складність розробки системи, стислі терміни впровадження та несвоєчасне або не в повному обсязі виділення фінансових ресурсів для розробки та впровадження нового програмного забезпечення, Положення про порядок функціонування окремих підсистем ЄСІТС було остаточно затверджено рішенням Вищої ради правосуддя лише 17 серпня 2021 року й окремі підсистеми запрацювали лише з 5 жовтня 2021 року. До цього часу ЄСІТС працювала лише у тестовому режимі та учасники справи мали змогу звертатися до судів і надавати документи в електронній формі, що вважалося належною формою їх подачі.

Процес впровадження подальших підсистем та модулів ЄСІТС має бути поступовий та якісний з поетапним внесенням змін до законодавства та наданням достатнього часу для тестування усіх електронних технологій.

Починаючи з 5 жовтня 2021 року офіційно функціонують три підсистеми ЄСІТС, а саме: Електронний кабінет, Електронний суд та підсистема відеоконференцз'язку.

У грудні 2021 року Державна судова адміністрація затвердила Концепцію Програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС) на 2022-2024 роки, метою якої є формування єдиного

інформаційного простору для судів, органів і установ у системі правосуддя; удосконалення та оптимізація інформаційно-комунікаційної інфраструктури судів, органів та установ у системі правосуддя, з одночасним суттєвим зменшенням бюджетних витрат на її утримання; забезпечення доступності інформації для учасників судового процесу та максимальної прозорості і відкритості системи правосуддя для суспільства [1].

Безперечно запровадження та функціонування ЄСІТС на даний час є перспективним напрямом, який у свою чергу динамічно вдосконалює суспільно-правові відносини та є перспективним науковим напрямом у суспільній свідомості. Однак існують проблеми забезпечення інформаційної безпеки під час відправлення правосуддя, що у свою чергу свідчить про недостатньо правову регламентацію та використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Очевидно, що активне застосування автоматизованих систем у процесі розгляду цивільних справ неодмінно спричинить ряд позитивних змін, серед яких особливої уваги заслуговують такі: скорочення порушень процесуальних термінів розгляду справ і спорів; зменшення кількості незавершених справ; забезпечення зручного та оперативного доступу до необхідної інформації; підвищення якості та ефективності роботи апаратів судів. Впровадження ЄСІТС має низку вагомих переваг. Серед них доцільно виділити такі: економія ресурсів; економія часу працівників суду та учасників процесу в ході подання документів до суду та їх обробка; відкритість та доступність судової системи; оперативність ознайомлення з інформацією; можливість взаємодії з державними органами та ін.

На сьогоднішній день залишаються не вирішеними такі проблемні питання як:

- функціонування централізованого модулю авторозподілу;
- запровадження підсистеми «Електронний суд» та «Електронний кабінет» в Київському апеляційному судді;
- об'єднання усіх судових програм документообігу в Єдину підсистему документообігу.

По-перше, жоден суд не підключений до централізованого модулю авторозподілу.

Розділ IV Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи [2] передбачає особливості автоматизованого розподілу справ, суть якого полягає у здійсненні автоматизованого розподілу судових справ через новий централізований модуль авторозподілу та який

встановлює правила розподілу судових справ між суддями, повноваження зборів суддів щодо здійснення автоматизованого розподілу тощо.

Норми Положення, які стосуються визначення особливостей автоматизованого розподілу судових справ, мали набрати чинності з 1 березня 2023 року. Суди повідомили про наявність кадрових та технічних причин, що унеможливають здійснення автоматизованого розподілу судових справ з 1 березня 2023 року. З огляду на це ВРП вирішила відтермінувати набрання чинності вказаними нормами до внесення змін до Положення про ЄСІТС та доопрацювання програмного забезпечення автоматизованої системи документообігу суду [3].

Тому пропонуємо удосконалити діючу підсистему автоматизованого розподілу судових справ з метою уникнення несанкціонованого втручання у розподіл судових справ шляхом розробки та запровадження Єдиної підсистему централізованого авторозподілу ЄСІТС між судами усіх інстанцій на централізованому рівні замість локального автоматизованого розподілу судових справ.

По-друге, Київський апеляційний суд – єдиний суд, який не підключений до підсистеми «Електронний суд». Таке явище обмежує здійснення обміну документами та інформацією в електронній формі між Київським апеляційним судом, судами перших інстанцій та Верховним судом, іншими органами системи правосуддя та учасниками судового процесу.

При дослідженні вищевказаної проблематики з'ясувалось, що Київському апеляційному судді використовується Автоматизована система електронного документообігу «Апеляція» (далі – АСЕД «Апеляція») [4]. На відміну від Київського апеляційного суду, у місцевих загальних та апеляційних загальних судах використовується комп'ютерна програма «Д-3» (далі – КП «Д-3»), а в місцевих та апеляційних господарських та адміністративних судах використовується комп'ютерна програма «Д-СС» (далі – КП «Д-СС»). У свою чергу, Верховний суд використовує комп'ютерну програму «Сервіс підтримки діловодства» (далі – КП «СПД»). Майнові права інтелектуальної власності на КП «Д-3», КП «ДСС» та КП «СПД» належать виключно Державному підприємству «Інформаційні судові системи», майнові права інтелектуальної власності на АСЕД «Апеляція» належать ДП «Центр судових сервісів».

До сфери управління Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) входять **Державне підприємство «Центр судових сервісів»** та Державне підприємство «Інформаційні судові системи».

Основна відмінність між ними полягає у тому, що Державне підприємство «Інформаційні судові системи» відповідають за інформаційно-технічне забезпечення внутрішнього користувача (працівники апарату суду), а Державне підприємство «Центр судових сервісів» має на меті надання інформаційно-технологічних послуг зовнішньому користувачеві (учасникам судового процесу).

З метою усунення вищевказаної прогалини, пропонуємо розробити та запровадити Єдину підсистему документообігу ЄСІТС, яка завдяки використанню сучасних хмарних технологій буде спроможна поєднати між собою одночасний процес упорядкування, узгодження і об'єднання структур і функцій у цілісному використанні КП «Д-3», КП «ДСС», КП «СПД» та АСЕД «Апеляція».

Таким чином, створивши Єдину підсистему документообігу ЄСІТС буде можливість підключити функціонал Київського апеляційного суду до ЄСІТС, що у свою чергу вирішить і третє проблематичне питання – об'єднання усіх судових програм документообігу в Єдину підсистему документообігу судів України.

Література:

1. Концепція Програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС) на 2022-2024 роки: Державна судова адміністрація URL: https://dsa.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/dsa/koncept_ECITC_22_24.pdf (дата звернення: 03.03.2023).
2. Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
3. Набрання чинності змінами до Положення про ЄСІТС від терміновано. URL: <https://court.gov.ua/press/news/1389433/> (дата звернення: 01.03.2023).
4. Засади використання автоматизованої системи документообігу Київського апеляційного суду: Рішення зборів суддів Київського апеляційного суду № 2 від 5 лютого 2021 року. URL: <https://www.kas.gov.ua/?p=16364> (дата звернення: 01.03.2023).